

گفت‌وگو

راهکارهای...

ادامه از صفحه ۹

وی ادامه داد: «نکته اساسی دیگر در راستای توسعه مشاغل خانگی رعایت و ارتقاء استانداردهای محصولات تولیدی حوزه مشاغل خانگی است.»

این کارشناس حوزه کار با بیان اینکه هر محصولی را با هر قیمت نباید در دستور کار تولیدات حوزه مشاغل خانگی قرار داد، اظهار داشت: «رعایت استانداردهای قانونی، بهداشتی و کیفی باید از طرف دولت برنامهریزی و مورد توجه و نظارت لازم قرار گرفته و به آن به عنوان یک مسأله اساسی توجه شود.»

وی گفت: «در واقع رعایت شرایط استاندارد حداقلی در راستای تولید محصولات مشاغل خانگی علاوه بر ایجاد زمینه توسعه این حوزه اشتغال، رضایتمندی مردم ناشی از مصرف و بهره‌مندی از محصولات تولیدی اشتغال خانگی را فراهم می‌آورد.»

حاج اسماعیلی گفت: «رعایت کاهش چالش‌های اسکان مردم ناشی از فعالیت‌های تولیدی محصولات مشاغل خانگی و به عبارتی عدم ایجاد مزاحمت برای همسایگان شاغلان حوزه اشتغال خانگی از موارد مهم نیازمند سیاستگذاری است.»

وی در ادامه افزود: «به علت حضور اکثریت فعالان اشتغال خانگی در آپارتمان‌ها، چالش‌هایی برای دیگر ساکنان ایجاد شده که نیازمند برنامهریزی، تدوین ضوابط و شرایط جهت کنترل این مسأله توسط متقاضیان این نوع فعالیت‌ها توسط دولت است.»

این فعال کسب‌وکار تصریح کرد: «جایگاه‌های خاصی در روستاها، شهرها و نقاط دارای متقاضی بیشتر محصولات مشاغل خانگی باید تهیه و تدارک دیده شود تا در آن مناطق عرضه گسترده این محصولات صورت گیرد.»

وی افزود: «در صورت عرضه افسار گسیخته و نامنظم این محصولات در نقاط مختلف، زمینه گسترش مشکلات اجتماعی فراهم شده و افزایش آسیب‌های مختلف را برای اشتغال و اجتماع به دنبال خواهد داشت.»

حاج اسماعیلی با اشاره به اینکه انتظار اولیه از دولت، ثبت نام و ساماندهی فعالان و شاغلان حوزه مشاغل خانگی در سطح کشور است، گفت: «در واقع فعالیت اقتصادی افراد در تمامی بخش‌ها از جمله اشتغال خانگی باید نیازمند ثبت اطلاعات باشد.»

وی در ادامه با بیان اینکه دولت باید با ارزیابی میزان درآمد افراد در حوزه اشتغال خانگی اعمال تخفیفات لازم مالیاتی را در نظر گرفته تا ترس از مسائل مالیاتی مانعی برای ثبت نام در راستای ساماندهی آنها نباشد، گفت: «دولت برای تهیه آمار و اطلاعات و داده‌های حوزه اشتغال و فعالیت‌های اقتصادی جهت سیاست‌گذاری و برنامهریزی این حوزه‌ها نیازمند ثبت و جمع‌آوری داده‌های اطلاعاتی در این بخش‌ها است.»

وی تأکید کرد: «در واقع تأسیس یک بانک اطلاعاتی مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی و مشاغل خانگی به عنوان ضرورت مهم بازار کار در بسترهای مختلف شناخته می‌شود.»

این کارشناس حوزه کسب‌وکار همچنین در ادامه تأکید کرد: «هقتضی است نهاد دولت باید برای افرادی که مباردت به ثبت نام در این راستا داشته‌اند، تسهیلات لازم حمایتی را در نظر گرفته و سیستم بانکی را مجاب به ارائه وام‌های ارزاقیمت به این دسته از شاغلان کند.»

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه گسترده مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. آتی‌نو تلاش دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا سازد. مطالبی که در این شماره به بررسی آنها خواهیم پرداخت عبارتند از:

- نحوه بهره‌مندی طلاب از خدمات تأمین اجتماعی
- میزان مستمری و ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه
- شرایط بازنشستگی با احتساب سنوات ارفاقی
- چگونه بیمه‌شدن داوطلبان سازمان هلال احمر

در یک شرکت دولتی که فعالیت آن در ارتباط با مشاغل سخت و زیان‌آور است، شاغل و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم اما مشمول قانون کار نیستم. آیا می‌توانم بر اساس قانون سخت و زیان‌آور یا ۲۰ سال سابقه متوالی یا ۲۵ سال متوالی بازنشسته شوم؟

خیر، بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی غیرمشمول قانون کار که در مشاغل سخت و زیان‌آور دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دولتی اشتغال به کار دارند، بازنشستگی آنها مشمول (قانون بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و آزادگان و معولان عادی و شاغلان مشاغل سخت و زیان‌آور) است که با داشتن حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه، به شرطی که در زمان تقاضای بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان‌آور شاغل باشند، می‌توانند درخواست خود را به دستگاه محل کار خود ارائه داده و کارفرمای مربوطه در خواست متقاضی را همراه با سنوات ارفاقی که توسط سازمان برنامه و بودجه و بر اساس انجام وظایف و درجات مختلف شغلی (شغل درجه یک به ازای هر یک سال سابقه خدمت، یک ماه سابقه ارفاقی، شغل درجه دو به ازای هر یک سال سابقه خدمت، دو ماه سابقه ارفاقی و شغل درجه سه به ازای هر یک سال سابقه خدمت سه ماه سابقه ارفاقی) تعیین می‌شود، جهت برقراری مستمری بازنشستگی به شعبه تأمین اجتماعی مربوطه ارسال می‌کند. ضمناً حداکثر سنوات ارفاقی پنج سال است و این نوع بازنشستگی طبق دادنامه شماره ۵ مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیاز به شرط سنی ندارد.

۱۶ سال است که در شهرداری شاغل و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. با توجه به اینکه شغل من جزء مشاغل دشوار است، آیا کارگران شهرداری‌ها مشمول قانون سخت و زیان‌آور هستند؟

بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی شاغل در مشاغل سخت و زیان‌آور شهرداری‌ها، اگر مشمول قانون کار نباشند شرایط بازنشستگی این گروه تابع قانون (بازنشستگی جانبازان و آزادگان و معولان عادی و شاغلان مشاغل سخت و زیان‌آور شاغل در دستگاه‌های دولتی و همچنین شهرداری) است که با حداقل ۲۰ سال سابقه بیمه‌پردازی و حداکثر پنج سال سنوات ارفاقی با درجه‌بندی اعلام شده در پاسخ سؤال بالا و بدون رعایت شرط سنی، می‌توانند درخواست بازنشستگی کنند، اما بازنشستگی کارگران بیمه‌شده تأمین اجتماعی مشمول قانون کار شاغل در مشاغل سخت و زیان‌آور شهرداری‌ها، بر اساس قانون سخت و زیان‌آور است که با داشتن ۲۰ سال سابقه متوالی و یا ۲۵ سال سابقه متناوب در مشاغل سخت و زیان‌آور و بدون در نظر گرفتن شرط سنی بازنشسته می‌شوند.

در چهارمین زایمانم صاحب فرزند دوقلو شدم. چون در سه زایمان قبلی از مرخصی بارداری استفاده کرده‌ام، آیا به زایمان چهارم نیز مرخصی زایمان تعلق می‌گیرد؟

با توجه به اینکه بر اساس قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده، محدودیت‌های ایجاد شده در قانون قبلی تنظیم جمعیت و خانواده مصوب سال ۱۳۷۲ لغو شده است، لذا بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی در زایمان‌های چهارم و بعدی نیز می‌توانند از مرخصی ۹ ماهه بارداری استفاده کنند، اما بیمه‌شده در زایمان‌های یک قلو و دو قلو مشمول دریافت ۹ ماه مرخصی زایمان است، اما در زایمان‌های سه قلو و بیشتر می‌تواند به جای ۹ ماه از یک سال مرخصی بارداری استفاده کند.

پسرم تا ۱۹ سالگی تحت تکفل من بود و زیر پوشش سازمان تأمین اجتماعی قرار داشت. او بعد از ورود به سن ۲۰ سالگی و پس از اخذ دیپلم در حوزه علمیه قم به تحصیلات حوزوی مشغول است. آیا می‌تواند مجدداً تحت تکفل من قرار گیرد تا از مزایای قانون تأمین اجتماعی بهره‌مند شود؟

بله، طبق ضوابط اعلام شده توسط سازمان تأمین اجتماعی چنانچه فرزند پسر بیمه‌شده اصلی بعد از سن ۱۹ سالگی تمام، به تحصیلات حوزوی اشتغال داشته باشد با ارائه گواهی اشتغال به تحصیل از سوی حوزه‌های علمیه - که هم‌تراز با تحصیلات دانشگاهی باشد - می‌تواند تحت تکفل بیمه‌شده اصلی قرار گیرد.

مشاور خانواده قوه قضاییه هستم و ۴۰ سال سن دارم. چون تحت پوشش هیچ بیمه‌ای نیستم آیا می‌توانم از بیمه تأمین اجتماعی بهره‌مند شوم؟

بله. کلیه و کلاً، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه (مثل شما) اگر تحت پوشش نظام خاص بیمه‌ای دیگری نباشند، با معرفی (مرکز و کلاً و کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه)، با داشتن شرایط زیر می‌توانند به عنوان بیمه‌شده توافقی تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی قرار گیرند. سن متقاضی در زمان درخواست باید حداکثر ۵۰ سال باشد (در صورت دارا بودن سن بیشتر از سقف مذکور لازم است سابقه قبلی پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی داشته باشد)؛ نرخ حق بیمه ۲۷ درصد است و بیمه‌شده مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری نیست. دستمزد مشمول کسر حق بیمه متقاضیانی که سابقه بیمه قبلی آنها صفر و یا کمتر از پنج سال است (مثل شما) با هر رده سنی، به انتخاب متقاضی بین ۱/۲ برابر حداقل دستمزد و حداکثر دستمزد (هفت برابر حداقل) مصوب شورای عالی کار در سال مربوطه است، قبل از عقد قرارداد چنانچه طبق ضوابط مربوطه، متقاضی نیاز به معاینات پزشکی داشته باشد، لازم است با هزینه شخصی از نظر از کارافتادگی کلی مورد معاینه پزشکی قرار گیرد، تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در قبال این قبیل بیمه‌شدگان مانند سایر بیمه‌شدگان توافقی، شامل تعهدات بلندمدت بازنشستگی، از کارافتادگی کلی، بازماندگان (فوت) و تعهدات کوتاه‌مدت، کمک‌هزینه ازدواج بااعوض، کمک‌هزینه پروتز و ارتوز، کمک‌هزینه کفن و دفن، کمک‌هزینه سفر بیمه‌شده بیمار و همراه او، همچنین انجام خدمات درمانی است. البته خدمات درمانی قابل ارائه در مراکز درمانی ملکی و استیجاری سازمان تأمین اجتماعی برای کلیه بیمه‌شدگان توافقی بدون اخذ فرانشیز و به صورت رایگان صورت می‌گیرد.

دو هفته است با ۵۵ سال سن و ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه بازنشسته شده‌ام. با توجه به اینکه شوهرم سه سال قبل فوت کرده و دودختر زیر ۱۸ سال دارم، آیا تأمین اجتماعی مانند بازنشستگان مرد به بازنشسته زن نیز حق اولاد پرداخت می‌کند؟

بیمه‌شده زن که مستمری بازنشستگی و یا از کارافتادگی کلی دریافت می‌کند، به شرط نداشتن شوهر و وجود فرزند یا فرزندان تحت تکفل، اگر به تنهایی متکفل فرزندان خود باشد، به جای حق اولاد، مشمول دریافت کمک‌هزینه عائلهمندی است. در رابطه با نداشتن شوهر، ارائه مدارک معتبر از قبیل گواهی فوت او و یا طلاق نامه رسمی و در خصوص فرزندان دختر (مثل فرزندان شما) اخذ تعهدنامه مبنی بر نداشتن شغل و شوهر، در رابطه با تحت تکفل بودن فرزندان و تأمین مخارج آنان توسط مادر، با ارائه مدارک صادره از سوی مراجع قضایی یا گواهی اداره سرپرستی دادگستری قابل بررسی است. البته سازمان تأمین اجتماعی نیز اخیراً در بخشنامه‌ای اخیر اعلام کرد در راستای افزایش رضایتمندی مستمری‌بگیران زن، چنانچه ارائه مدارک قضایی و گواهی اداره سرپرستی دادگستری امکان‌پذیر نباشد، با ارائه گواهی مقامات محلی مبنی بر تحت تکفل بودن فرزندان از سوی مادر و تأیید موضوع توسط بازرس فنی شعبه تأمین اجتماعی و در نهایت اخذ تعهدنامه رسمی از مستمری‌بگیر زن مبنی بر تحت تکفل بودن فرزندان و تعهد به استرداد وجوه در صورت اثبات خلاف آن، می‌تواند ملاک عمل قرار گیرد.

یکی از داوطلبان جمعیت هلال احمر هستم و ۴۰ سال سن دارم. در خبرها شنیده‌ام داوطلبان جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران بیمه تأمین اجتماعی می‌شوند. لطفاً در خصوص جزئیات آن توضیحاتی ارائه دهید.

اخیراً بر اساس بخشنامه صادره مبنی بر تفاهمنامه انجام شده بین جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی، مقرر شد داوطلبان جمعیت هلال احمر که حداکثر ۵۰ سال سن دارند، طبق ضوابط بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد با نرخ ۱۸ درصد و بر اساس حداقل دستمزد و همراه با حمایت درمان، بیمه تأمین اجتماعی شوند. در این راستا مقرر شد جمعیت هلال احمر صورت اسامی واجدین شرایط را برای بیمه شدن از طریق ارتباط و سربواری به سیستم سازمان تأمین اجتماعی ارسال کند و افرادی که نام آنها در پایگاه اطلاعات مربوطه درج شده باشد کلیه مراحل شرایط مندرج در قانون بیمه مشاغل آزاد از قبیل درخواست اولیه متقاضی تا عقد قرارداد در سامانه خدمات غیر حضوری سازمان تأمین اجتماعی انجام می‌گیرد. البته انجام معاینات اولیه پزشکی بر اساس تعهد اخذ شده از متقاضی، به بعد از انعقاد قرارداد مذکور می‌شود. لازم به یادآوری است پرداخت حق بیمه‌های ماهیانه به عهده جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران است.

با ۲۰ سال سابقه و ۶۰ سال سن بازنشسته شده‌ام. سؤال این است که چرا مانند سایر مستمری‌بگیران بازنشسته به من حق سنوات پرداخت نمی‌شود؟

اگر بیمه‌شدگان در زمان تقاضای بازنشستگی، مازاد بر ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند غیر از پرداخت مزایای جنبی شامل (عیدی سالیانه، کمک‌هزینه اولاد، کمک‌هزینه عائلهمندی، کمک‌هزینه مسکن، کمک‌هزینه همسر متکفل فرزند، کمک‌هزینه تأمین معیشت)، به منظور تأمین بخش دیگری از زندگی مستمری‌بگیر، ماهیانه مبلغی نیز بابت حق سنوات مازاد بر ۲۰ سال همراه با مستمری مربوطه پرداخت می‌شود؛ لذا چون سابقه قبلی شما بیشتر از ۲۰ سال نیست مشمول دریافت حق سنوات قرار نمی‌گیرید.

شش ماه دیگر با احتساب سنوات ارفاقی، با ۲۵ سال سابقه بازنشسته خواهم شد سؤال این است که چون سابقه من همراه با سنوات ارفاقی مازاد بر ۲۰ سال است، آیا بعد از بازنشستگی به من هم حق سنوات تعلق می‌گیرد؟

بله، طبق دادنامه شماره ۲۰۲ الی ۲۰۴ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، سنوات ارفاقی نیز همراه با سنوات اصلی مبنای محاسبه پرداخت سنوات مازاد بر ۲۰ سال قرار می‌گیرد.

۱۹ سال است بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. با توجه به اینکه در محیط کاری با مولد اشعه و مواد پر تو از ارتباط دارم، بازنشستگی آنها تابع (قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب سال ۱۳۶۸) است و چون پرتوکاران اینگونه مشاغل شامل دو گروه (الف) و (ب) هستند، به بیمه‌شده گروه (الف) به ازای هر سال خدمت، یک سال افزایش خدمت قابل قبول (حداکثر به مدت ۱۰ سال) و به بیمه‌شده گروه (ب) به ازای هر سال خدمت شش ماه افزایش خدمت قابل قبول (حداکثر به مدت پنج سال) تعلق می‌گیرد و بیمه‌شدگان با احراز ۳۰ سال سابقه (مجموع سابقه اصلی و سابقه ارفاقی ناشی از قانون حفاظت در برابر اشعه) و ارائه درخواست بازنشستگی همراه با گواهی سازمان انرژی اتمی ایران مبنی بر سابقه کار با اشعه و اعلام میزان سنوات افزایش خدمت، بدون شرط سنی بازنشسته می‌شوند.

چند سال است با چهار نفر کار گر بیمه‌شده، کارگاه بافندگی جوراب دارم. یک نفر از کارگران زن با ۵۵ سال سن و جمعا با ۲۰ سال سابقه بیمه که طبق قانون حائز حداقل شرایط بازنشستگی است، تمایل به بازنشستگی نداشته و به ادامه کار در کارگاه اصرار دارد. آیا من جهت تقلیل هزینه‌های کارگاه می‌توانم به جای وی بازنشستگی اش را از تأمین اجتماعی درخواست کنم؟

خیر. طبق ماده (۷۸) قانون تأمین اجتماعی، کارفرما صرفاً در زمانی که بیمه‌شده اعم از زن یا مرد حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در قانون در کارگاه به کار خود ادامه می‌دهد، می‌تواند از تأمین اجتماعی درخواست تقاضای بازنشستگی بیمه‌شده را داشته باشد.